

slag. — Der er en meget god Sammenhæng mellem dette Lovforslag og den Lov, vi for nogle Aar siden vedtog om Seminarierne. Det er naturligt, naar man stiller større Krav til Seminaristernes Uddannelse, at man saa ogsaa prøver paa at give dem lidt bedre Betingelser at arbejde under, naar de blive Lærere, og at de kunne faa mere Udbytte af deres Arbejde som Lærere i Skolerne. Jeg mener derfor, at den højtærede Kultusminister har været virkelig heldig med dette Lovforslag, fordi han der har medtaget de Ting, der burde tages med, og udeladt de Ting, som ikke burde tages med, dog efter min Mening med Undtagelse af en ganske enkelt Ting. Med Hensyn til § 1 skal jeg kun udtale mig ganske kort om Udskrivningen ved 13 Aars Alderen, hvoraf jeg er en ubetinget Uven. Da jeg har Anledning til at tro, at et æret Medlem af Tinget, som har mere personlig Erfaring om det Punkt end jeg, vil udtale sig nærmere derom, vil jeg kun sige dette, at denne Udskrivning ved 13 Aars Alderen i alt Fald mange Steder misbruges. Der berøves derved Skolerne de allerdygtigste Børn, og der gøres derved Undervisningen Skade. Naar man har Forstand paa Skoleundervisning, ved man, hvad det vil sige, naar de dygtigste Børn i en Klasse tages bort; hvorledes det slapper Undervisningen i det hele.

§ 2 i Lovforslaget omhandler Børnetallet, og i saa Henseende er jeg ganske enig med Lovforslaget i, at Børnetallet, som det er fastsat i den nugældende Lov, kan blive for højt, men jeg vil haabe, at der, inden denne Lov endelig udkommer, vil blive taget et Hensyn, som jeg her med ganske saa Ord skal tillade mig at pege paa. Som det for øvrigt allerede er nævnt, har det en stor Betydning, at de Børn, der undervises i samme Klasse, saa vidt muligt ere jævnaldrende. Det kan ikke nær bringe det samme Udbytte, at undervise 30 Børn af forskellig Alder som at undervise 40 Børn, der gennemgaaende ere jævnaldrende. Det sidste er langt lettere og giver langt mere Udbytte af Undervisningen. Derfor mener jeg, at der ikke skalde som Regel i alle Tilfælde sættes et bestemt Tal, som f. Eks. 35, som i øvrigt kan være et meget passende Tal. Man kan undertiden med nogle Tal lettest betegne sin Mening, og jeg maa da maasse nævne nogle. I en Kommune, hvor der kun er en Toklasses-skole eller kun toklassede Hovedskoler, burde Børnetallet i en Klasse ikke være over 30. I en Kommune, hvor der er en toklasset Hovedskole og en Forskole, kunde Tallet i begge Skoler sættes op til 35, og i en Kommune, hvor der er en fireklasset Hovedskole og en

eller flere Forskoler, kunde Børnetallet i den fireklasset Hovedskole, efter min Mening, uden Skade sættes op til 40. Det vilde gøre nogen Forandring ogsaa i den statistiske Beregning, der findes bag i Lovforslaget, men jeg tror, at det vil være gennemførligt og meget heldigt. Naar Børnene ere i samme Alder, gør det i og for sig ikke synderligt til Sagen, om der i Klasserne er 35 eller 40 Børn. Det ville alle kyndige Lærere paa Landet give mig Ret i.

Jeg hører til dem, som ere glade over, at den højtærede Minister har ført Spørgsmaalet om Raldelsen frem, men jeg er paa den anden Side ikke tilfreds med den Maade, hvorpaa den højtærede Minister har foreslaaet det ordnet. Jeg er ganske klar over, at Raldelsesmaaden, jaadan som den nu er, er meget uheldig. Jeg har ikke forgæves sødt som Medlem af og Formand i et Sogneraad paa Landet, jeg har set, hvorledes der meget let kan komme til at spille imaa personlige Hensyn med ind, som i og for sig langtfra altid ere til Undervisningens Tarv, hvordan Familiehensyn o. s. v. i temmelig stor Udstrækning kunne komme til at spille en Rolle. Det var vel ikke tilstrækkeligt, at jeg for mit Bedkommende havde den Erfaring og den Mening, men jeg har tillige drøftet denne Sag med mange Sogneraadsmlemmer, og jeg har faaet det Indtryk, at der hos mange, og det ikke de mindst intelligente, er en Følelse af, at der er adskilligt galt ved den nuværende Ordning. Der er fra denne Side set Ulemper ved Raldelsesmaaden, som vi have den, men der er ogsaa fremkommet Ulemper ved den Maade, hvorpaa det høje Kultusministerium har forfattet et Udtryk i Loven af 8de Marts 1856 § 9. Der findes der et Par Linier, som den højtærede Formand vist tillader mig at oplæse: „Finder Skoledirektionen eller Biskoppen ingen af de foreslaaede skiftet eller værdig til Embedet, saa tilbageendes Forslaget o. s. v.“, og hvis Sogneraadet ikke giver nogen ny Indstilling, kan Ministeriet selv udnævne eller lade den kaldsbereftigede udnævne en Ansøger uden for de indstillede. Der staar altsaa: Finder Skoledirektionen eller Biskoppen ingen af de foreslaaede skiftet eller værdig, og det synes mig at være let forstaaeligt, der skal mindst være en, der er skiftet og værdig, men nu har Ministeriet i en Skrivelse af 27de November 1890 forstaaet det paa en Maade, som jeg aldeles ikke kan samstemme med Ministeriet i. Ministeriet skriver der: „at da det nødvendigt maa kræves, at alle tre kunne betragtes som skiftede og værdige“, saa tager man den og den Beslutning, noget,